
Biuletyn

Muzeum Okręgowego w Toruniu

lato / 2021

nr **117**

Wracamy do normalności! Nasz najnowszy biuletyn obejmuje swoim zakresem już właściwy okres lipiec-wrzesień (choć nadal dostępny tylko w formie elektronicznej na naszej stronie internetowej muzeum.torun.pl), znów jest kwartalnikiem i pełno w nim informacji o bieżących oraz nadchodzących wydarzeniach i wystawach odbywających się we wszystkich siedmiu oddziałach. Bogactwo programowe jasno pokazuje, że nabieramy wiatru w żagle.

Lato będzie dla nas intensywnym okresem – udostępniemy kilka nowych ekspozycji czasowych (także planszowych), zaprosimy również na cykl spotkań w Muzeum Historii Torunia, dla nieco młodszych miłośników przygotowaliśmy wakacyjną ofertę zajęć edukacyjnych „Zielone wakacje” i „Lato Archeologia”, o których poczytacie na kolejnych stronach. Nieustająco zachęcamy także do wizyty w naszym najmłodszym oddziale – Muzeum Twierdzy Toruń – otwartym dla zwiedzających zaledwie w lutym br., którego wielu nadal nie widziało.

Drugie półrocze 2021 roku (jeśli rzecz jasna nic już nie stanie na przeszkodzie) upłynie nam pod szyldem celebrowania 160-lecia powołania do życia naszego muzeum. Utworzone w 1861 roku jako Städtisches Museum (nazwa Muzeum Okręgowe obowiązuje od 1965 roku) należy do najstarszych i największych instytucji muzealnych działających nieprzerwanie do dziś w obecnych granicach Rzeczypospolitej Polskiej, co napawa nas dumą. Główne obchody zaplanowaliśmy na uroczysty wernisaż wyjątkowej wystawy „Królewskie miasto – trzy stulecia przemian kultury artystycznej Torunia (1466-1793)”, która ma uświetnić rocznicę. Już dziś zapraszamy!

I nie zapomnijcie śledzić naszych zapowiedzi wydawniczych – planujemy co najmniej kilka nowych publikacji, z których część będzie do zdobycia bezpłatnie.

Wydawca: Muzeum Okręgowe w Toruniu

p.o. Dyrektora i redaktor naczelna wydawnictwa: Aleksandra Mierzejewska

Redaktor prowadzący: Hubert Smolarek

Redakcja: Zespół

Korekta: Joanna Załuska

Opracowanie graficzne: Krzysztof Deczyński

ISSN 1428-0019

Adres redakcji: Rynek Staromiejski 1, 87-100 Toruń, tel. 56 660 56 98
muzeum.torun.pl, bilety.muzeum.torun.pl, muzeum@muzeum.torun.pl

Redakcja uprzedza o możliwości zmian w programie wystaw i imprez, ponieważ „Biuletyn Muzeum Okręgowego w Toruniu” wydawany jest z wyprzedzeniem.

2

**Szczęśliwa Godzina: Młoda
Polska**

4

**Na krańcach toruńskiego
poligonu – badania
archeologiczne Muzeum
Okręgowego w Toruniu
w latach 2015–2020**

5

**Kawa czy herbata?
Archeologiczne świadectwa
konsumpcji napojów
w dawnym Gdańsku**

6

Pomorze – jestem stąd!

7

**Kimono – forma, wzór,
rzecz do noszenia. Stroje
japońskie z kolekcji
Muzeum Sztuki i Techniki
Japońskiej Manggha
w Krakowie**

8

**Królewskie miasto – trzy
stulecia przemian kultury
artystycznej Torunia
(1454-1793). Wystawa
na 160-lecie Muzeum
Okręgowego**

7

Wydarzenia

16

Wydawnictwa

18

Aktualności

20

Kalejdoskop

1

„Szczęśliwa Godzina”: Młoda Polska

9 lipca – 5 września

Wiek XX otworzyła szczególna epoka – Młoda Polska – w której sztuka przeżyła swoją „szczęśliwą godzinę”¹. Nie tylko doszły wówczas do głosu równolegle rozmaite tendencje – secesja, symbolizm i „protoekspresjonizm” – ale przede wszystkim pojawiło się wiele indywidualności artystycznych, wybitnie utalentowanych, wręcz genialnych twórców, powstały dzieła ważne, programowe. „Nowa sztuka” była zjawiskiem oryginalnym, o swoistym obliczu, i w przebiegu artystycznych przemian odegrała wyjątkową rolę. W okresie Młodej Polski artyści korzystali z gotowego, bogatego i wszechstronnego repertuaru środków i tematów, które oferowała sztuka japońska i japonizm. Jan Stanisławski, Stanisław Wyspiański, Wojciech Weiss, Leon Wyczółkowski wprowadzili różne wypracowane i stosowane wcześniej na Zachodzie rozwiązania, rozwijając je w rozmaitych kombinacjach występujących w tym natężeniu i w tym układzie tylko w sztuce polskiej. A fanatyczna wprost postawa największego polskiego kolekcjonera sztuki Dalekiego Wschodu Feliksa „Mangghi” Jasińskiego wzmacniała je i podsycala. W Krakowie w latach 1898–1900 ukazywał się dwutygodnik „Życie”, redagowany przez Stanisława Przybyszewskiego, w opracowie graficznej Stanisława Wyspiańskiego. To ekskluzywne pismo, na najwyższym, europejskim poziomie, drukowane na kredowym papierze, poświęcone wyłącznie sztuce, zamieszczało wiele reprodukcji, liczne teksty współczesnych polskich autorów: Stanisława Brzozowskiego, Jana Kasprzowicza, Jerzego Żulawskiego, oraz przekłady literatury skandynawskiej i francuskiej. To na jego łamach ukazał się

słynny cykl artykułów Artura Górskiego Młoda Polska oraz Confi-teor Przybyszewskiego.

Nowa sztuka dynamicznie rozwijała się także w tętniących życiem kawiarniach Krakowa. Do najsłynniejszych należał usytuowany naprzeciw Teatru Miejskiego Paon Ferdynanda Turlńskiego, gdzie spotykali się młodzi artyści. Wyjątkowym dokumentem owych spotkań jest olbrzymie malowidło, na którym bywalcy kawiarni umieszczali odnoszące się do aktualnych wydarzeń obrazki, złośliwe komentarze oraz wierszyki. Fenomenem w skali kraju była i jest Jama Michalika – secesyjny wystrój, zaprojektowany i wykonany przez Karola Frycza, Kazimierza Sichulskiego czy Wyczółkowskiego, działający w niej kabaret Zielony Balonik oraz przygotowywane przez niego słynne szopki, do których lalki tworzyli rzeźbiarze: Jan Szczepkowski, Karol Brudzewski czy Ludwik Puget.

W 1897 roku powstało elitarnie Towarzystwo Artystów Polskich „Sztuka”, zrzeszające młodych twórców, współpracujące z różnymi ośrodkami artystycznymi w Europie, z Secesją Wiedeńską czy czeskim Mánesem. Towarzystwo regularnie organizowało wystawy nowej sztuki. Ekspozycje, którym towarzyszyły interesujące plakaty i katalogi, aranżowane przez artystów, między innymi przez Wyspiańskiego, były dziełami sztuki, swoistym Gesamtkunstwerkem. W tym samym roku dyrekturę Szkoły Sztuk Pięknych objął Julian Fałat, dzięki któremu trzy lata później szkoła stała się Akademią Sztuk Pięknych. Fałat zmienił strukturę uczelni, zatrudnił najważniejszych i największych artystów epoki. Katedrę krajobrazu objął Jan Stanisławski, malarstwa dekoracyjnego Józef Mehoffer, a rzeźby wezwany z Paryża Konstanty Laszczka.

Podobnie jak malarstwo w okresie Młodej Polski swoją „szczęśliwą godzinę” przeżywała także rzeźba. Uboga w tradycje i ograniczona przez swoje wewnętrzne, historyczne uwarunkowania „młoda” rzeźba polska zdołała (nawet jeśli tylko epizodycznie) w przyspie-

¹ Maria Poprzeczka, „Szczęśliwa godzina”. Malarstwo polskie około roku 1900, [w:] eadem, Pochwała malarstwa i inne szkice, Gdańsk 2000, s. 240.

szony sposób przejść od dialogu z historią i tradycją dawnych epok do nowoczesności, co – być może – umożliwiło sztuce polskiej wzięcie udziału w osiągnięciach awangardy europejskiej XX wieku. Fakt ten znakomicie ilustruje twórczość absolwentów krakowskiej ASP Xawerego Dunikowskiego i Bolesława Biegasa, a także Konstantego Laszczki.

Na początku XX wieku intensywnie rozwijało się rzemiosło artystyczne, a przede wszystkim ceramika. Dla Fabryki Niedźwieckiego na Dębnikach projektowali Konstanty Laszczka, Jan Szczepkowski, Karol Brudzewski i Tadeusz Rychter, tworząc nowe wzory oparte na interpretacji natury i motywu kachō-ga, „obrazów kwiatów i ptaków”.

W okresie Młodej Polski także grafika zdobyła autonomię, stając się samodzielną dziedziną artystyczną. W 1902 roku w Krakowie, z inicjatywy Feliksa „Mangghi” Jasieńskiego, powstało Stowarzyszenie Polskich Artystów Grafików, które wydało Tekę Melpomeny, czyli zbiór karykatur znanych krakowskich artystów w ich słynnych rolach. Jej autorami byli Karol Frycz, Stanisław Kuczborski i Witold Wojtkiewicz. Graficy tworzyli zarówno autonomiczne dzieła sztuki, jak i prace użytkowe: plakaty, zaproszenia, ilustracje książkowe.

Jednakże to malarze konstruowali fenomen Młodej Polski. W malarstwie podejmowano rozmaite tematy, obok infernalnych wizji nocnego miasta Wojtkiewicza egzystowały przejmujące sceny folklorystyczne z życia wsi podkrakowskiej i huculskiej Kazimierza Sichulskiego i Władysława Jarockiego, mit przeplatał się z baśnią. Tworzono portrety osobistości Krakowa, niczym galerie królewskich wizerunków: aktorów, polityków, artystów i filistrów. Ukazywano przejmujący świat dzieci jak w obrazach Boznańskiej czy Wojtkiewicza.

Młodopolskie malarstwo zdominował pejzaż – gatunek szczególnie i nobilitowany, ponieważ – jak zauważył Wiesław Juszcak – był „najbardziej podatnym gruntem do rozwijania symbolicznej interpretacji rzeczywistości”. U jej podstaw legła romantyczna pan-teistyczna wiara w jedność struktury świata. Naczelną kategorią opisującą świat był nastrój – „dusza przyrody”. Artyści, niezależnie

od miejsc, które przedstawiali, przekazywali i rejestrowali nastroje, tworząc „krajobrazy duszy”. Preferowali przejściowe pory roku (wczesnowiosenne i późnojesienne) i dnia (gorejące zachody i bładoróżowe świty). Do arcydzieł malarstwa krajobrazowego należą bez wątpienia pejzaże tatrzańskie Wyczółkowskiego i Weissa oraz niewielkie kompozycje Stanisławskiego czy Ferdynanda Ruszczyca.

Młoda Polska była zaledwie epizodem w dziejach sztuki, lecz obrazy, które wówczas powstały, te „czułe miejsca zbiorowej pamięci”, jak je określiła Maria Poprzęcka, trwają, poruszają, zachwycają.

Wystawa przygotowana we współpracy z Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli

Na wystawie są prezentowane prace z kolekcji prywatnych oraz następujących muzeów:

Muzeum Narodowe w Krakowie

Muzeum Narodowe w Poznaniu

Muzeum Narodowe w Szczecinie

Muzeum Narodowe we Wrocławiu

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

Muzeum Okręgowe w Toruniu

Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku

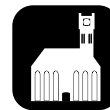
Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie

Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem

Zamek Królewski na Wawelu

dr Anna Król

3

Na krańcach toruńskiego poligону – badania archeologiczne Muzeum Okręgowego w Toruniu w latach 2015–2020

15 lipca – 15 października

Wystawa planszowa Na krańcach toruńskiego poligону – badania archeologiczne Muzeum Okręgowego w Toruniu w latach 2015–2020 prezentuje wstępne wyniki i odkrycia dotyczące najnowszych badań przeprowadzonych na stanowisku nr 50 w Brzozie koło Torunia. Podczas prac wykopaliskowych odkryto liczne zabytki krzemienne datowane na późny paleolit (XI–IX tysiąclecie p.n.e.). Pozyskano także przedmioty kamienne (tłuczki, podkładki) oraz fragmenty kości zwierzęcych.

Stanowisko nr 50 w Brzozie (do początku lat 90. XX wieku znane pod nazwą Toruń-Rudak) to jeden z największych kompleksów osadnictwa datowanego na późny paleolit na Nizinie Polskiej, który położony jest na obrzeżach toruńskiego poligону artyleryjskiego. To właśnie w tym miejscu znajdują się najstarsze ślady obecności i działalności człowieka w okolicach Torunia związane z „łowcami reniferów”. Jest to rejon specyficzny ze względu na swoje walory przyrodnicze i wartość archeologiczną, który dzięki uprzejmości Nadleśnictwa Gniewkowo i Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu został udostępniony do badań archeologicznych. Wyniki badań przeprowadzonych w Brzozie w latach 2015–2020 potwierdziły znaczną rangę kompleksu dostarczając nowych danych źródłowych potrzebnych do rekonstrukcji i weryfikacji zda-

żeń kulturowo-chronologicznych związanych z późnym paleolitem w tej części Polski. Mamy nadzieję, że przedstawione na wystawie informacje uwrażliwią Państwa na niepowtarzalne dziedzictwo archeologiczne i przyrodnicze okolic Torunia oraz zwrócą uwagę na potrzebę jego propagowania i ochrony.

Wystawa powstała dzięki wsparciu finansowemu Nadleśnictwa Gniewkowo, Firmy Emto Sp. z o. o., Narodowemu Centrum Nauki (Projekt NCN Opus 12, nr 2016/23/B/ST10/01067) oraz Kujawsko-Pomorskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Toruniu. Ekspozycji towarzyszy folder pt. „Na krańcach toruńskiego poligону – badania archeologiczne Muzeum Okręgowego w Toruniu w latach 2015–2020”.

Beata Bielińska-Majewska

Realizacja wystawy: Muzeum Okręgowe w Toruniu

Scenariusz, kurator wystawy: dr Beata Bielińska-Majewska

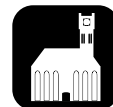
Współpraca: dr hab. Michał Jankowski, prof. UMK, dr Maciej Majewski

Projekt graficzny: Krzysztof Deczyński

Wsparcie finansowe wystawy: Nadleśnictwo Gniewkowo, Firma Emto Sp. z o. o., Projekt NCN Opus 12, nr 2016/23/B/ST10/01067, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Toruniu

Patronat medialny: Archeologia Żywa

Fot. Krzysztof Deczyński

Pomorze – jestem stąd!

sierpień – listopad

Jednym z elementów programu edukacyjnego „Romantyczny pozytywizm”, który realizujemy dla Państwa dzięki dofinansowaniu z programu „Patriotyzm jutra”, jest wystawa planszowa „Pomorze – jestem stąd!”. Zaprezentujemy na niej sylwetki pięciu wybitnych działaczy patriotyczno-społecznych wywodzących się z polskiego ziemiaństwa Prus Zachodnich (d. Królewskich). W dużej mierze to ich zaangażowaniu i wysiłkom zawdzięczamy to, że polityka władz pruskich wobec Polaków zamieszkujących Prusy Zachodnie w drugiej połowie XIX w. nie przyniosła spodziewanych efektów germanizacyjnych. Prusy Zachodnie zostały najpierw wcielone w obręb Państwa Pruskiego, a następnie poddane planowej germanizacji związanej z realizacją polityki Kulturkampf. Reakcją na te działania była konsolidacja sił i środków jakimi dysponowali Polacy do walki o prawa równe z tymi, jakie miała ludność niemiecka, ale przede wszystkim do walki o zachowanie odrębności narodowej.

Nasza wystawa skupia się wokół postaci pięciu liderów społeczności polskiej Prus Zachodnich. Chcemy przybliżyć Państwu portrety Ignacego Łyskowskiego, Zygmunta Działowskiego, Michała Szczyńskiego, Adama hr. Sierakowskiego oraz Ludwika Ślaskiego. Ich wysiłki i praca na wielu polach życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego, politycznego i naukowego są doskonałym przykładem rozumnego, świadomego i przynoszącego trwale owoce patriotyzmu. Ich życie nacechowane było służbą dla dobra ogółu i mimo, że realizowali ją w oparciu o pozytywistyczne hasła pracy organicznej, to często przyświecały im romantyczne idee.

Wystawa zostanie udostępniona w drugiej połowie sierpnia, wstęp będzie bezpłatny, a w każdą środę o godzinie 16.00 będzie można wziąć udział w oprowadzaniu.

Piotr Gużyński

 ROMANTYCZNY
POZYTYWIZM

Kawa czy herbata? Archeologiczne świadec- twa konsumpcji napojów w dawnym Gdańsku

15 sierpnia – 15 listopada

Co pili dawni gdańszczanie? Z czego pili, czyli jakich naczyń używali? Czy kultura picia zmieniła się istotnie na przestrzeni wieków? I jakie historie wiążą się ze spożywaniem napojów w dawnym Gdańsku?

Dokładnie 155 najróżniejszych naczyń do przechowywania, serwowania i konsumowania napojów można podziwiać na wystawie Muzeum Archeologicznym w Gdańsku „Kawa czy herbata?” prezentowanej w Ratuszu Staromiejskim. Są to naczynia nie tylko do tytułowej kawy i herbaty, ale także do: wody mineralnej, czekolady, piwa, wina i wyrobów gorzelnianych.

— Liczymy, że nasza kolejna wystawa „o życiu w dawnym Gdańsku” dotrze do szerokiej grupy odbiorców i będzie cieszyć się dużym zainteresowaniem — mówi Beata Ceynowa, wicedyrektor Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. — Konsumujemy bowiem i dziś. Pytanie: czy pijemy tak samo i to samo?

Gdańsk, jako miasto portowe, był prekursorem nowych idei. Tutejsi kupcy popularyzowali zagraniczne zwyczaje w całej Rzeczypospolitej, utrzymując kontakty handlowe z najodleglejszymi zakątkami kraju. Wpływy kulturowe dotyczyły między innymi nawyków żywieniowych...

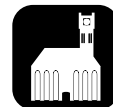
Czy wiesz, że...

- Pierwsza w Polsce kawiarnia powstała ok. 1700 r. w Gdańsku, jej właścicielem był menonita Anthon Momber.
- Dyskusje uczonych przy kawie przyczyniły się do intelektualnego rozwoju w epoce oświecenia.
- XVIII-wieczni moralści utyskiwali, że kobiety porzucają domowe obowiązki, aby spotkać się przy kawie, herbacie, czekoladzie...
- W czasach, gdy kawa była bardzo droga, biedacy pili zamiennik z palonej fasoli lub bobu.
- W średniowieczu najpopularniejszym napojem było piwo; pili je zarówno dorośli, jak i dzieci (woda była zbyt zanieczyszczona).
- Do 1378 r. ul. Ogarna w Gdańsku nazywała się Brauergasse (Browarnicza).
- Od XV w. najsłynniejszym gdańskim piwem było Jopenbier (jopejskie) – dubeltowe, ciemne, luksusowe, gęste jak syrop.
- Do wyprodukowania kwarty (8 l) sławnego likieru Goldwasser potrzeba było ponad 20 kg różnych składników!
- W XVII w. gdańskie gorzelnie zużywały tyle surowców, że w mieście zabrakło żyta i drewna na opał.
- Bogaci gdańszczanie cenili herbatę „karawanową”, sprowadzaną drogą lądową z Chin przez Rosję.

Wystawę dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury (program „Wspieranie działań muzealnych na lata 2019–2020”).

Materiały organizatora

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Kimono – forma, wzór, rzecz do noszenia. Stroje japońskie z kolekcji Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie

3 września – 14 listopada

Japonia jest krajem o bardzo bogatej tradycji i historii tkanin, a współcześnie również mody. Najbardziej rozpoznawalnym w świecie symbolem tej tradycji jest japońskie kimono.

Samo słowo kimono oznacza „rzecz do noszenia” i zostało przyjęte powszechnie w połowie XIX wieku, w epoce Meiji. Pierwotnie noszone przez klasę ubogą lub w formie bielizny przez arystokrację, z czasem ewoluowało do stroju wszystkich klas i obu płci. Dzisiaj choć rzadziej noszone, jednak wciąż podziwiane i uważane strój czerpiący z historii pokoleń, ukształtowany w estetyce japońskiej i wciąż inspirujący świat mody. Studiując jego historię możemy, dostrzec zarówno zachodzące w dziejach zmiany społeczne jak i rozwój rzemiosła i ciekawe artystyczne trendy. Kimono nosi się owijając sylwetkę lewą stroną nad prawą i podtrzymując w talii pasem zwanym obi. Długość stroju można regulować, podciągając nadmiar materiału pod pas obi. W zależności od rodzaju i okazji, na którą zakładamy kimono można dopasować do osoby noszącej. Można na przykład odciągnąć kołnierz, aby bardziej zmysłowo odsłonić kark kobiety. Prawidłowe założenie pozwala na swobodę ruchu, co jest przydatną cechą w kulturze, w której wiele czynności wykonuje się siedząc matach tatami. Kimono jest również dobrze

dopasowane do japońskiego klimatu: bez podszewki noszone w wilgotne lata, a kilkuwarstwowe z grubszego jedwabiu lub wełny w zimie.

W formie rozłożone kimono tworzy literę T. Kiedy przyjrzymy się uważnie widzimy zszyte ze sobą pasy o szerokości od 38 do 40 cm, stanowiące szerokość rękawa i pół pleców. To właśnie z takiej szerokości i długości 12-13 metrów brytu tkaniny powstaje kimono. Sprzedawcy nowych kimon często początkowo oferują zainteresowanym rolkę tkaniny, z której następnie skrojone i uszyte zostaje kimono na wymiar.

Wzory przedstawione na kimonie często mają złożone znaczenie symboliczne. Określone motywy były używane do wskazywania cnót lub atrybutów osoby noszącej, nawiązywały do pory roku lub okazji. Zdarza się również jak podczas ślubów i festiwali, że przedstawione symbole przynosiły szczęście noszącemu. Twórcy kimon najchętniej sięgali również do przedstawień zmieniającego się wraz z porami roku świata natury: roślin, zwierząt, wyobrażeń wody, fal, chmur czy płatków śniegu. Charakterystyczne są również kompozycje oparte na zawitych wzorach geometrycznych, zwykle nawiązujące do kształtów występujących w naturze, takich jak kratki czy pasy. Zdarzają się także motywy zaczerpnięte z opowiadań i poezji. Projekt wzoru stanowi zawsze ściśle przemyślaną kompozycję i nawet jeśli kimono zmienia kształt po założeniu go na osobę, widoczne dla oka pozostanie zawsze to, co jest najciekawsze. Istotna jest również zastosowana kolorystyka barwienia użytej na kimono tkaniny. Uważa się bowiem, że barwniki uosabiają ducha roślin, z których są pozyskiwane. Dlatego też wszelkie właściwości lecznicze są przenoszone na kolorową tkaninę. Na przykład niebieski, który wywodzi się z indygo służył jako środek odstraszały węże i owady. To co budzi w nas zachwyt, gdy patrzymy na tradycyjny strój japoński – kimono, osiągnęte jest przez wykorzystanie misternie tkanych i barwionych jedwabiu. Zdobienia wykonywane ręcznie lub maszynowo uzyskiwane są różnymi metodami: tkanymi, malowa-

nymi czy z użyciem szablonów barwierskich i haftu. Przygotowanie ręczne materiałów na kimono odbywa się w wyspecjalizowanych warsztatach gdzie tradycyjne techniki przekazywane są nierzadko z pokolenia na pokolenie. W dzisiejszych czasach zdarza się, że oprócz stosowania technik dawnych korzysta się z pomocy maszyn i komputerów.

Na wystawie zachęcamy do spojrzenia na kimono pod kątem dekoracyjności wzoru zawartej w prostej formie. W dobie powtarzalności dostępnych ubrań na rynku, niech będzie to zaproszenie do czerpania inspiracji do własnych działań artystycznych, wyrażaniu

siebie poprzez modę i ubiór. Może to również być początek przygody poznawania Japonii, przez kimono i zawarte w nim znaczenia. Wystawa prezentuje zbiory z Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie.

Joanna Haba

Królewskie miasto – trzy stulecia przemian kultury artystycznej Torunia (1454-1793). Wystawa na 160-lecie Muzeum Okręgowego

17 października – 21 stycznia 2021

Toruń w okresie od XV do XVIII wieku był jednym z ważniejszych centrów artystycznych w ówczesnej Polsce, stąd też w mieście znajduje się wiele unikatowych obiektów o niespotykanej ikonografii czy tematyce – m.in. malarstwo, mała architektura (w tym: ołtarze, epitafia, prospekty organowe), rzeźby oraz wyjątkowej klasy architektura. Służyły one nie tylko umacnianiu wiary, ale również podkreślały rangę miejscowego patrycjatu, nobilitując tym samym pozycję miasta w Koronie. W powstających tu artefaktach inspirowano się najczęściej dziełami warsztatów gdańskich, równocześnie do dekoracji stosując popularne w tym czasie wzory graficzne.

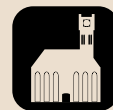
Zorganizowana z okazji 160-lecia istnienia muzeum, wystawa przez zgromadzone na niej obiekty zaprezentuje poszczególne etapy życia mieszczaństwa toruńskiego: narodziny, edukację, podróże i zainteresowania, pracę i obyczajowość (rozrywki) oraz życie religijne. Jednocześnie wystawa uwypukli ważne elementy kształtujące kulturalny i ekonomiczny krajobraz miasta: jego symbole (herb, pieczęć, własne monety, przywileje), naukę (Gimnazjum Akademickie, Kolegium Jezuickie, szkoły parafialne), władze miejskie, dzieła sztuki i ich mistrzów, życie gospodarcze (cechy rzemieślnicze, akta cecho-

we, pieczęcie cechowe, handel, jarmarki). Wszystkie zagadnienia zostaną ukazane w kontekście życia patrycjusza toruńskiego z jednej strony oraz zwykłego rzemieślnika – z drugiej.

Planowana wystawa przybliżyć będzie dzieje miasta w czasach nowożytnych poprzez wnikliwie dobrane eksponaty – niejednokrotnie wybitne dzieła sztuki znajdujące się w zbiorach wielu instytucji toruńskich i ogólnopolskich. Niemal z nich zostanie pokazanych po raz pierwszy. Prezentowane zabytki wpisane zostaną w historyczno-kulturowy krajobraz obszaru polskich Prus Królewskich, co pomoże odkryć niezwykłość Torunia, jego bogactwa, w dziejach.

Wystawie towarzyszy katalog o tym samym tytule, który stanowi pierwsze tak szerokie omówienie sztuki Torunia w okresie od 1466 do około 1750 roku. Dotychczasowe studia pokazują, że mimo wysiłków wielu generacji badaczy temat sztuki i kultury Torunia w tym czasie nie został należycie omówiony. Uczestniczący w powstaniu katalogu czołowi znawcy tematu gwarantują szczegółowe studium tego problemu, a jednocześnie zapewniają wyjątkowo wysoki poziom powstającej publikacji.

Szymon Stenka

Christof Lützenberger (1633-1653), *Krzyż Ołtarzowy*,
1640-1650, Płock, kościół katedralny pw. Wniebo-
wzięcia Najświętszej Maryi Panny. Srebro, odlewane,
repusowane, fakturowane, cyzelowane, złocenie, 119 x
24,5 cm. fot. A. Skowroński

Sobota z historią

lipiec – sierpień, Muzeum Historii Torunia

W okresie wakacji zapraszamy do Muzeum Historii Torunia na cykl spotkań „Sobota z historią”. Wstęp w cenie biletu na wystawę (15 zł normalny, 12 zł ulgowy do zakupu w kasie lub na stronie internetowej).

Harmonogram (wszystkie spotkania zaczynają się o godzinie 16:00):

- Ze starego albumu... - spotkanie przy wystawie czasowej „Torunianie oczami pierwszych fotografów - w atelier fotograficznym XIX/XX wieku”.

10 lipca, 28 sierpnia - prowadzenie: dr Alicja Sumowska

- Życie i śmierć w nowożytnym Toruniu

17 lipca, 21 sierpnia - prowadzenie: Robert Żytkowicz

- Tajemnicza śmierć króla Olbrachta w Toruniu

24 lipca, 14 sierpnia - prowadzenie: Katarzyna Pietrucka

- Ocalone z wojny... Toruń i Muzeum w latach 1944-1950

31 lipca, 7 sierpnia - prowadzenie: dr Iwona Markowska

Zielone wakacje w Muzeum Okręgowym w Toruniu

lipiec – sierpień, oddziały MOT

Wakacyjne propozycje działań edukacyjnych Muzeum Okręgowego w Toruniu obejmują zajęcia realizowane przy wystawach stałych i czasowych. Propozycje skierowane są do uczniów spędzających wakacje w Toruniu, rodzin, grup zorganizowanych i indywidualnych gości.

Cena zajęć 11 zł od osoby.

Maksymalna ilość uczestników wynosi 10 osób.

1. Letnie półkolonie w Muzeum Okręgowym w Toruniu

I turnus – 20 – 23 lipca 2021 r., godz. 10.00 – 14.00

- 20.07 – W pracowni artysty malarza, Muzealni Tropiciele
 - 21.07 – Życie codzienne w średniowiecznej kamienicy, Ale kosmos! Wielkie odkrycie Mikołaja Kopernika
 - 22.07 – Toruńskie pierniki, Ceremonia herbaciana
 - 23.07 – Mury obronne Torunia, Budowanie Torunia
- II turnus – 10 – 13 sierpnia 2021 r., godz. 10.00 – 14.00
- 10.08 – W pracowni artysty malarza, Muzealni Tropiciele
 - 11.08 – Życie codzienne w średniowiecznej kamienicy, Ale kosmos! Wielkie odkrycie Mikołaja Kopernika
 - 12.08 – Toruńskie pierniki, Ceremonia herbaciana
 - 13.08 – Mury obronne Torunia, Budowanie Torunia

2. Zajęcia edukacyjne dla osób indywidualnych i rodzin

W każdy wtorek lipca i sierpnia 2021, godz. 12.00

- 06.07 – W pracowni artysty – Ratusz Staromiejski
- 13.07 – Legendy Torunia – Ratusz Staromiejskim spacer po Starym Mieście
- 20.07 – Mury obronne Torunia – Ratusz Staromiejskim spacer po Starym Mieście

- 27.07 – Bal Królewski – Ratusz Staromiejski
- 03.08 – Mury obronne Torunia – Ratusz Staromiejskim spacer po Starym Mieście
- 10.08 – Bal Królewski – Ratusz Staromiejski
- 17.08 – W pracowni artysty – Ratusz Staromiejski
- 24.08 – Legendy Torunia – Ratusz Staromiejskim spacer po Starym Mieście
- 31.08 – Muzealni Tropiciele – Ratusz Staromiejski

W wybrane soboty lipca i sierpnia 2021, godz.12.00

- 10.07 – Ceremonia herbaciana – Kamienica pod Gwiazdą
- 24.07 – Muzealni Tropiciele – Ratusz Staromiejski
- 07.08 – Ceremonia herbaciana – Kamienica pod Gwiazdą
- 21.08 – Muzealni Tropiciele – Ratusz Staromiejski

Istnieje możliwość ustalania terminów zajęć indywidualnie dla grup zorganizowanych na analogicznych zasadach. Zgłoszenia na zajęcia przyjmuje Dział Edukacji Muzeum Okręgowego w Toruniu tel. 56 660 56 32 lub 31; 56 660 56 06.

Letnie spotkania z archeologią

lipiec – sierpień, Biblioteka Naukowa

Harmonogram (wszystkie spotkania zaczynają się o godzinie 11:00):

- Drewniane budownictwo pradziejowe
2 lipca - prowadzenie: Leszek Kucharski
- Dawne gry Orientu
9 lipca, 13 sierpnia - prowadzenie: Piotr Guzyński

- Skarby z pradawnej skrzyni
16 lipca, 27 sierpnia - prowadzenie: Ewa Bokinieć

- Smoki, gady, potwory
23 lipca - prowadzenie: Violetta Stawska

- Mały mistrz garncarski
30 lipca, 6 sierpnia - prowadzenie: dr Beata Bielińska-Majewska

- Jak niegdyś domy budowano
20 sierpnia - prowadzenie: Leszek Kucharski

Zajęcia prowadzone będą w siedzibie Działu Archeologii przy ul. Św. Jakuba 20a. W związku z procedurami związanymi z wciąż trwającą pandemią COVID-19 ilość miejsc na każde zajęcia jest ograniczona do 10 osób. Dlatego prosimy o wcześniejsze zgłoszenie uczestnictwa w Dziale Archeologii Muzeum (od poniedziałku do piątku, w godz. 8:00-15:00), tel. 56 660 56 56 i 56 660 56 59 lub internetowo na adres: da@muzeum.torun.pl.

Oplata za udział w zajęciach – bilet edukacyjny - 9 zł (bilet należy zakupić w kasie któregośkolwiek z oddziałów muzeum: Ratusz, Dom Mikołaja Kopernika, Muzeum Historii Torunia w Domu Eskenów, Muzeum Twierdzy Toruń, Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika, Muzeum Toruńskiego Piernika, Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Kamienicy pod Gwiazdą). W budynku przy ul. Św. Jakuba 20A nie ma możliwości nabycia biletu.

13

Drewniane budownictwo pradziejowe

Sumik, łątko, węgiel, zrab – czyli jak niegdyś domy budowano - po krótkiej opowieści o różnych sposobach budowy domów drewnianych w pradziejach, uczestnicy będą mogli z przygotowanych elementów „zbudować” fragment domu w konstrukcji zrębowej, wykonać fragment ściany plecionkowej, a także zaplanować i wybudować z klocków drewnianych, dowolne budowle.

Dawne gry Orientu

W ramach zajęć uczestnicy będą mieli okazję zapoznać się z najstarszymi grami wywodzącymi się z Dalekiego Wschodu, a obecnymi w Kulturze Orientu i świata już od pradziejów. Drugą część zajęć wypełni mini-turniej wybranych gier.

Skarby z pradawnej skrzyni

Skrzynie, których używali ci, którzy zamieszkiwali nasze ziemie 2000 lat temu służyły po trosze jako szafy, po trosze jako sejfy. Inaczej wyglądała ich zawartość, gdy właścicielką była kobieta a inaczej, gdy mężczyzna. Uczestnicy zajęć będą mogli nie tylko zajrzeć do takiej skrzyni, ale także, m.in. wykonać kopie przedmiotów w glinie i modelinie.

Mały mistrz garncarski

Mały mistrz garncarski – to zajęcia warsztatowe skierowane do najmłodszej grupy wiekowej (6-10 lat). Po krótkim wprowadzeniu na temat najstarszych technik lepienia naczyń i sposobach ich zdobienia, uczestnicy samodzielnie będą mogli wykonać zaprojektowane przez siebie naczynie lub dowolny przedmiot.

Smoki, gady, potwory

Smoki, gady i potwory. Jak wyglądały, czy były straszne? Podczas warsztatów uczestnicy będą mogli poznać kilka smoczych legend oraz wykonać z gliny własne przedstawienia niezwykłych stworów.

Program edukacyjny „Romantyczny pozytywizm”

sierpień – wrzesień, Ratusz Staromiejski, Muzeum Historii Torunia

Dzięki dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Patriotyzm jutra”, którym zarządza Muzeum Historii Polski mamy przyjemność zaprosić Państwa do udziału w programie edukacyjnym Romantyczny pozytywizm.

Będziemy go realizować od drugiej połowy sierpnia do końca listopada 2021 r. Adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej, młodzieży szkół średnich oraz wszystkich innych zainteresowanych działalnością patriotyczną ziemiaństwa polskiego na terenie Prus Zachodnich w 2. połowie XIX w.

W tym czasie, pod wpływem idei związanych z Wiosną Ludów, zaznacza się wzrost świadomości narodowej wśród ludności polskiej zamieszkującej teren Prus Zachodnich (Królewskich). Mimo, że od 1871 roku władze pruskie konsekwentnie realizowały politykę Kulturkampfu dążąc do zmarginalizowania, a nawet wykorzenienia polskiej kultury, w Prusach Zachodnich powstaje wiele organizacji i stowarzyszeń skupiających Polaków i stawiających sobie za cel obronę szeroko pojętych polskich interesów.

Funkcjonowanie tych zrzeszeń było możliwe głównie dzięki zaangażowaniu i wysokiej świadomości społecznej i patriotycznej polskiego ziemiaństwa. Pragniemy przybliżyć Państwu kilka ważnych postaci tamtych czasów. Bohaterami Romantycznego pozytywizmu będą: Ignacy Łyskowski, Zygmunt Działowski, Adam Sierakowski, Michał Szczaniecki i Ludwik Ślaski. Nazwiska te mogą być znane Państwu chociażby z nazw ulic, my postaramy się opowiedzieć dlaczego trafiły one na szyldy i tablice, dlaczego staramy się je upa-

miętniać.

Program edukacyjny Romantyczny pozytywizm będzie realizowany na kilku płaszczyznach. Najpierw zaprosimy Państwa do obejrzenia wystawy planszowej „Pomorze – jestem stąd!”, która będzie prezentowana na dziedzińcu Ratusza Staromiejskiego od drugiej połowy sierpnia do końca listopada. Przy niej, raz w tygodniu będzie można wysłuchać opowieści o wspomnianych bohaterach. Na spotkania przy wystawie zapraszamy w środy o godzinie 16.00.

Od września wystartujemy z cyklem spotkań, na które zapraszamy do Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów, ul. Łazienna 16). Zaproszenie to kierujemy głównie do uczniów starszych klas szkoły podstawowej i młodzieży szkół średnich. Zajęcia dla tych grupy będą odbywać się dwa razy w tygodniu i będą na nie obowiązywały wcześniejsze zapisy. Zajęcie dedykowane są również zorganizowanym grupom osób dorosłych.

Z myślą o odbiorcach indywidualnych przygotowujemy cykl pięciu spotkań, które odbywać się będą o godzinie 16.00. O konkretnych terminach wszystkich zajęć będziemy informować na naszej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych.

Wszystkie imprezy związane z realizacją programu „Romantyczny pozytywizm” będą bezpłatne.

Informacji na temat projektu udziela Piotr Gużyński (p.guzynski@muzeum.torun.pl lub 56 660 56 59).

15

wydarzenia

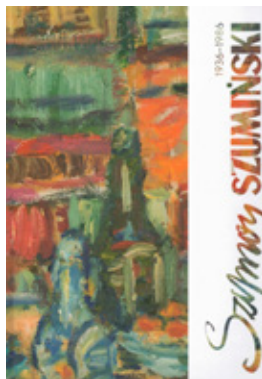

Toruń 100 lat Niepodległy! Z miłości ku Ojczyźnie...

Katarzyna Pietrucka

Katalog towarzyszący wystawie przygotowanej z okazji setnej rocznicy powrotu Torunia do wolnej Polski. By jednak w pełni oddać wagę tego wydarzenia, autorzy ekspozycji prezentują także ogromne zmiany, jakie zachodziły w tym czasie w obrębie samego państwa polskiego. Wystawa nie bez przyczyny znajdzie się w pomieszczeniach Ratusza Staromiejskiego – był on miejscem przekazania przez władze niemieckie kluczy do miasta nowym władcom polskim.

**Toruń 2020, il. kol., cz.-b., ss. 148
ISBN: 978-83-66208-08-7**

Szymon Szumiński (1936-1986)

Anna Kroplewska-Gajewska

Katalog zawiera m.in. tekst autorki katalogu o twórczości malarza, ilustrowane Kalendarium życia i twórczości oraz tekst przyjaciela malarza – Janusza Traczykowskiego. Ponadto – wykaz prac i bibliografię. Całość jest bogato ilustrowana rysunkami, grafiką i najobszerniej – malarstwem, w którym malarz osiągnął niebywale mistrzostwo w oddaniu kolorem i światłem życia codziennego w jego licznych odsłonach – od martwej natury, poprzez sceny rodzajowe, portrety, akty, na pejzażu skończywszy. Zakończeniem katalogu jest streszczenie jego zawartości w języku angielskim.

Publikacja dofinansowana
ze środków Samorządu
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

**Toruń 2020, il. kol., ss. 136
ISBN: 978-83-958952-0-3**

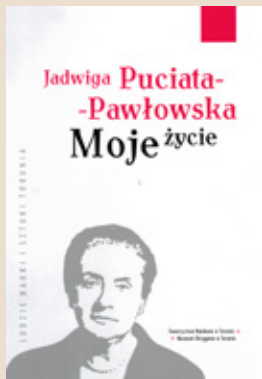

Pozdrowienia z Torunia Pocztówki widokowe ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. Tom I

Katarzyna Pietrucka

„Pozdrowienia z Torunia. Pocztówki widokowe ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu” to katalog przedstawiający bardzo bogatą i barwną kolekcję pocztówek widokowych zgromadzonych w zbiorach muzeum. Tom I zawiera ponad 1000 not katalogowych (skan i opis) widokówek od końca XIX wieku do 1919 roku. Widoki pokazują XIX- i XX-wieczny Toruń – jego ulice, budowle, pomniki, park czy przedmieścia. Zachwycając paletą barw i detali. Pokazują nie tylko architekturę, ale i ówczesnych mieszkańców.

**Toruń 2019, il. kol., cz.-b., ss. 408
ISBN: 978-83-66208-10-0**

Jadwiga Puciata-Pawłowska Moje życie

Krzysztof Kazimierz Pawłowski, Alicja Saar-Kozłowska

Autobiografia profesor Jadwigi Puciaty-Pawłowskiej to trzecia z kolei publikacja z serii *Ludzie nanki i sztuki Torunia* wydana wspólnie przez Towarzystwo Naukowe w Toruniu i Muzeum Okręgowe w Toruniu przy współpracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Książka jest opowieścią nietuzinkowej osoby, portretem znakomitego naukowca i dydaktyka, wychowawcy kilku pokoleń historyków sztuki, a także żony, matki, babki.

Toruń 2020, ss. 440
ISBN: 978-83-65127-56-3

Formy piernikarskie ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu

Małgorzata Mikulska-Wernerowicz,
Krzysztof Lewandowski

Publikacja prezentuje zabytki ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. Kolekcja form piernikarskich należy do jednego z najstarszych i świetnie rozpoznanych zbiorów o tej tematyce w Polsce. Katalog obejmuje 274 formy pochodzące z okresu od XVII do XX wieku oraz grupę form wykonanych współcześnie. Zbiór klocek stanowi pozostałość po działalności warsztatów piernikarskich zlokalizowanych w Toruniu i innych miastach dzisiejszej Polski.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Toruń 2020, il. kol., ss. 384
ISBN: 978-83-66208-13-1

Tu byłem

praca zbiorowa

Z okazji jubileuszu setnej rocznicy urodzin Tony'ego Halika ukaże się publikacja towarzysząca wystawie, zawierająca teksty: Mirosława Wleklego, Elżbiety Dzikowskiej, Marcina Borchardta, Wiesławy Wierchowskiej i Magdaleny Nierzwiekiej. Zaprezentowane zostaną najważniejsze pasje Tony'ego, którym poświęcił swoje życie – pasja podróżowania, filmowania, żeglowania oraz kolekcjonowania pamiątek. Część drugą katalogu wypełnią ilustracje najciekawszych kolekcji oraz ekspozycji stanowiących własność Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika, podarowanych przez Elżbietę Dzikowską.

Toruń 2020, il. kol., ss. 208
ISBN: 978-83-66208-12-4

Wszystkie nasze oddziały są już otwarte

15 czerwca 2021 r. otworzyliśmy dla gości nasze ostatnie dwa oddziały – Muzeum Historii Torunia w Domu Eskenów oraz Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Kamienicy pod Gwiazdą. Oznacza to, że po raz pierwszy od wielu miesięcy wszystkie nasze obiekty są już dostępne. Zwiedzać je można od wtorku do niedzieli w godzinach 12:00 -18:00 (stan na 20 czerwca). Mamy nadzieję, że sytuacja wreszcie się unormuje i będą mogli Państwo już swobodnie, bez przeszkód wizytować nasze ekspozycje.

Hubert Smolarek

Muzeum Okręgowe w Toruniu kończy 160 lat

22 lipca 1861 roku władze miejskie otrzymały zgodę od nadprezydenta prowincji pruskiej Agusta von Eichmanna na utworzenie Städtisches Museum z połączonych zbiorów Copernicus Verein für Wissenschaft und Kunst, polskiego Towarzystwa Naukowego w Toruniu oraz darów mieszkańców i sympatyków. Instytucja ta, znana dziś jako Muzeum Okręgowe w Toruniu przez lata rozrastała się i obecnie ze swoimi siedmioma oddziałami zaliczana jest do najstarszych, największych i najchętniej odwiedzanych instytucji muzealnych w kraju.

Pierwszą siedzibą był toruński Ratusz Staromiejski. Kolejne oddziały powstawały: w 1960 roku Dom Mikołaja Kopernika, w 1970 roku Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Kamienicy pod Gwiazdą, w 1989 Dom Eskenów (od 2011 oddział znany jako Muzeum Historii Torunia), w 2003 roku Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika, w 2015 roku Muzeum Toruńskiego Piernika znajdujące się w budynku dawnej fabryki pierników oraz w 2021 roku (de facto gotowe w 2020 roku, lecz ze względu na pandemię COVID-19 pierwsi goście zawitali dopiero w lutym 2021) Muzeum Twierdzy Toruń.

Wszystkie te budynki, zlokalizowane w obrębie zabytkowego Starego Miasta są wizytówką Torunia – jednego z najchętniej odwiedzanych przez turystów miast w Polsce, które od 1997 roku znajduje się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. Napawa nas dumą, że przez dziesięciolecia udało się wypracować rozpoznawalną markę i kultywować najważniejsze dla miasta, regionu i świata symbole. Liczymy, że przyszła lata będą dla nas równie udane!

Hubert Smolarek

4 maja
odziały MOT

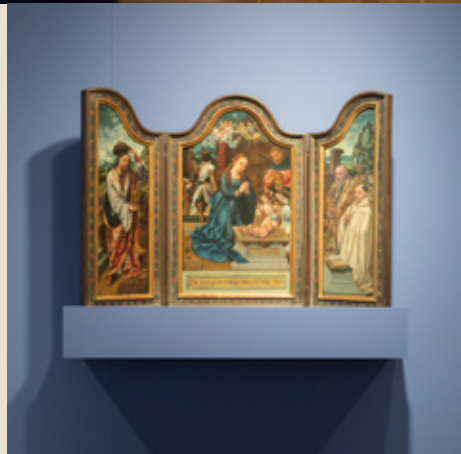
Otwarcie muzeum dla zwiedzających

4 maja
Ratusz Staromiejski

Udostępnienie wystawy „Malarstwo
niderlandzkie i flamandzkie ze zbiorów
Zamku Królewskiego na Wawelu”

fot. K. Deczyński

15 maja

oddziały MOT

I Toruńska Noc Muzeów

fot. K. Deczyński

29 maja

Muzeum Twierdzy Toruń

Eskapada z przewodnikiem –
oprowadzanie po Muzeum Twierdzy
Toruń

29 maja

Ratusz Staromiejski

Spotkanie z Mirosławem Wleklým –
biografem Tony'ego Halika

maj - czerwiec

Ratusz Staromiejski

Oprowadzania po wystawie „Malarstwo
niderlandzkie i flamandzkie ze zbiorów
Zamku Królewskiego na Wawelu”

maj - czerwiec

Ratusz Staromiejski

Wykłady przy wystawie „Malarstwo
niderlandzkie i flamandzkie ze zbiorów
Zamku Królewskiego na Wawelu”

fot.M. Veretylnyk

1 czerwca Ratusz Staromiejski

Spotkanie z Elżbietą Dzikowską „Moja
podróże z Tonim”

fot. K. Deczyński

12-13 czerwca

Muzeum Twierdzy Toruń

Piknik rodzinny z okazji otwarcia
Muzeum Twierdzy Toruń

fot. K. Deczyński

17 czerwca

Ratusz Staromiejski

Spotkanie ze Zdzisławem Preisnerem
„Peru – prawdziwa perla Ameryki
Łacińskiej”

18 – 20 czerwca

oddziały MOT

Toruń za pół ceny w Muzeum
Okręgowym

22 czerwca

Ratusz Staromiejski

„Z kopyta – konno przez Argentynę” –
spotkanie z Moniką Filipiuk-Obalek
i Marcinem Obalkiem

26 czerwca oddziały MOT

II Toruńska Noc Muzeów
fot. K. Deczyński

Jakość i bezpieczeństwo w zgodzie z tradycją

Zobacz, gdzie możesz nas znaleźć!

www.kopernik.com.pl

Rynek Staromiejski 6 | ul. Kopernika 42 | ul. Żeglarska 24 | ul. Strumykowa 4 | ul. Żółkiewskiego 34

MUZEUM OKRĘGOWE W TORUNIU

Rynek Staromiejski 1, 87-100 Toruń, tel. 56 66 05 612, muzeum@muzeum.torun.pl

- 1 Ratusz Staromiejski**
Rynek Staromiejski 1
- 2 Dom Mikołaja Kopernika**
ul. Kopernika 15/17
- 3 Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Kamienicy pod Gwiazdą**
Rynek Staromiejski 35
- 4 Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)**
ul. Łazienna 16
- 5 Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika**
ul. Franciszkańska 9/11
- 6 Muzeum Toruńskiego Piernika**
ul. Strumykowa 4
- 7 Biblioteka Naukowa**
ul. św. Jakuba 20a
- 8 Muzeum Twierdzy Toruń**
ul. Wały Generała Sikorskiego 23/25

Muzeum Okręgowe w Toruniu jest samorządową instytucją kultury, której organem założycielskim jest Gmina Miasta Toruń

muzeum.torun.pl
bilety.muzeum.torun.pl
facebook.com/MuzeumOkręgoweWToruniu
instagram.com/muzeum_torun_okregowe
twitter.com/MuzeumTorun

